

Олена МАЗУР,

orcid.org/0000-0002-7298-0349

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та практики галузевого перекладу
Херсонського національного технічного університету
(Херсон, Україна) olena.v.mazur@gmail.com*

Станіслав КУЧІВ,

orcid.org/0000-0002-1301-7464

*студент магістратури
факультету міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Херсонського національного технічного університету
(Херсон, Україна) marsone00@gmail.com*

ЛОКАЛІЗАЦІЯ ЯК ЯВИЩЕ ПЕРЕКЛАДУ

Роботу присвячено дослідженню комплексного інтердисциплінарного явища «локалізація», що, за класифікацією Асоціації стандартизації в галузі локалізації, обіймає лінгвістичний, фізичний, діловий, культурний і технічний компоненти як перекладацького феномена.

Зокрема, у рамках перекладацької та перекладознавчої парадигм розглядається лінгвістичний складник явища локалізації. Саме вона є об'єктом трансформації при перекладі текстів різних жанрів (реклама, опис продукту тощо) відповідно до культурних очікувань цільової аудиторії об'єкта локалізації.

Активна фаза глобалізації, насамперед, її інформативного й технологічного компонентів, висуває прагматичну вимогу донесення інформації до споживачів товарів і послуг у найбільш точний і водночас сприйнятний спосіб. Під сприйнятним способом донесення інформації, як правило, розуміють відсутність у локалізованих текстах елементів, які б могли спричинити культурний конфлікт у цільової аудиторії.

Вищезазначене дає змогу зробити припущення, що локалізація в перекладознавчому розумінні є елементом прагматичної адаптації тексту перекладу на мовному та позамовному рівнях, яка так само має на меті досягнення адекватного сприйняття кінцевого тексту цільовою аудиторією, яка належить до певної культури.

Це дає змогу розмежувати в рамках комплексного поняття «перекладацька локалізація» такі її елементи, як «мовна перекладацька локалізація» та «позамовна перекладацька локалізація».

Під мовною локалізацією автори розвідки розуміють явище адаптації условоєної інформації тексту оригіналу в тексті перекладу, що відбувається в рамках перекладу зі словесної мови словесною. Тоді позамовна перекладацька локалізація – це адаптація неусловоєних елементів інформації тексту оригіналу в тексті перекладу (графічних елементів, символів, реалій, колористики тощо), що відбувається в рамках міжсеміотичного перекладу.

Відповідно, у практиці перекладу на сучасному етапі йде активний пошук таких перекладацьких прийомів мовної та позамовної локалізації, які б допомагали покращити якість сприйняття перекладеного тексту. Наведений у розвідці перелік елементів, які піддаються перекладацькій локалізації, не є вичерпним і становить перспективу подальшого прикладного дослідження локалізації як перекладацького явища.

Ключові слова: *переклад, локалізація, глобалізація, прагматична адаптація, культурна адаптація, мовна перекладацька локалізація, позамовна перекладацька локалізація.*

Olena MAZUR,

orcid.org/0000-0002-7298-0349

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Theory and Practice of Specialized Translation Department
Kherson National Technical University
(Kherson, Ukraine) olena.v.mazur@gmail.com*

Stanislav KUCHIV,

orcid.org/0000-0002-1301-7464

*Undergraduate at the Faculty of International Economic Relations,
Management and Business
Kherson National Technical University
(Kherson, Ukraine) marsone00@gmail.com*

LOCALIZATION AS TRANSLATION PHENOMENON

The thesis is dedicated to the study of the complex interdisciplinary phenomenon “localization”, which according to the classification of Localization Industry Standards Association embraces linguistic, physical, business, cultural and technical components, and considered as a translation phenomenon.

In particular, the linguistic component of the localization phenomenon is studied within the framework of practical translation and translation studies paradigms. It is localization linguistic component that is the object of transformation in the translation of the texts of different genres (copy, product description etc.) in line with cultural expectations of the object of localization target audience.

The active phase of globalization, especially of its informative and technological components, puts forward a pragmatic demand to convey information to the consumers of goods and services in the most accurate and at the same time receptive way. A receptive way of conveying information is usually understood as the absence of elements that could bring about cultural conflict with the target audience in localized texts.

The aforesaid allows us to assume that localization in terms of translation is an element of pragmatic adaptation of the translated text at the linguistic and extralinguistic levels. The latter is also purposed to achieve adequate perception of the final text by the target audience belonging to a particular culture.

This makes it possible to distinguish within the complex concept of “translation localization” such elements as “linguistic localization” and “extralinguistic localization”.

When it comes to the linguistic localization, the authors understand it as the phenomenon of adaptation of the original text verbalized information in the translated text, which occurs in the translation from one verbal language into another one. Then extralinguistic localization is the adaptation of non-verbalized original text elements of information in the translated text (graphic elements, symbols, realia, colors, etc.), which takes place within the framework of intersemiotic translation.

Therefore, at this stage in the practice of translation there is an active search for such translation techniques of linguistic and extralinguistic localization, which would help improve the translated text perception quality. The given list of elements subject to translation localization is not exclusive and comprises a prospect for further applied study of localization as a translation phenomenon.

Key words: translation, localization, globalization, pragmatic adaptation, cultural adaptation, linguistic localization, extralinguistic localization.

Постановка проблеми. Локалізація – комплексне явище, яке обіймає економічні, технологічні та лінгвістичні складники. Локалізація як інтердисциплінарне явище розглядається в межах процесу глобалізації, і, базуючись на наших попередніх дослідженнях (Кругла, Мазур, 2020: 16–17), ми можемо стверджувати таке: 1) локалізація входить до структури загального процесу глобалізації і стосується як прагматично спрямованих текстів загалом, так і продукції та сервісів і їх супровідних текстів; 2) інтернаціоналізація – це адаптація продукту для міжнародного ринку, у процесі чого усуваються культурні особливості, які б могли перешкодити адаптації продукту до будь-якого лінгвокультурного середовища, країни, ринку тощо; 3) зумовлена процесом глобалізації інтернаціоналізація впливає на кінцевий продукт, мінімізуючи необхідність у його локалізації; 4) локалізація – процес адаптації продукту до певного середовища (країни, культури, ринку); 5) локалізація продукту може здійснюватися у випадках, коли в межах однієї мови наявні питомі діалектні відмінності; 6) процес локалізації складається з власне перекладу й культурної адаптації.

Наша робота має на меті розпрозорити перекладацький аспект лінгвістичного складника локалізації. Актуальність такого дослідження зумовлено активною фазою інформаційної глоба-

лізації, що робить точне й зрозуміле відтворення її мовних компонентів для кінцевих користувачів нагальною потребою сьогодення. До того ж аналіз наукових джерел, присвячених дослідженню локалізації, засвідчує, що йде активний процес визначення місця локалізації в перекладознавстві з формуванням відповідної терміносистеми (Онищенко, 2009), а також активно досліджуються прийоми локалізації в текстах різних жанрів на практиці перекладу задля підвищення якості останніх.

Аналіз досліджень. Теоретико-методологічною базою перекладознавчого аспекту роботи є праці з теорії перекладу, які визначають місце локалізації в дискурсі перекладознавства (С. Басснетт (Bassnett, 1998), Н. Гомські (Chomsky, 1986), А. Лефевр (Lefevere, 1999), Ю. Онищенко (Онищенко, 2009)); а також праці зі специфіки локалізації в англо-українському перекладі (А. Пим (Pym, 2004), Б. Есселінк (Essenlink, 2003) та ін.).

Власне локалізацією як перекладознавчою проблемою займалися такі вчені, як А. Міщенко, чий праці присвячено питанню локалізації в контексті міжкультурної комунікації (Міщенко, 2015); Т. Чрділелі й Н. Кожемяченко (Чрділелі, Кожемяченко, 2016), які досліджували лінгвістичні особливості локалізації програмного забезпечення, питання адекватності локалізації; Ю. Онищенко

(Онищенко, 2009; Онищенко, 2005), яка присвятила праці питанням місця перекладу та проблемі еквівалентності в теорії локалізації, труднощів українських перекладів у сфері програмного забезпечення; О. Бондаренко (Бондаренко, 2017), який розробляв питання особливостей перекладу стандартизованих текстів корпорації Гугл (Google) на різних рівнях мовної організації. Варто відзначити й міжнародні організації, які постійно долучаються до наукового вирішення проблеми локалізації (Globalization and Localization, 2021; Localization Industry, 2020). Утім, як свідчить вищенаведений перелік тем, власне перекладознавче дослідження локалізації як явища досі не проводилося.

Метою статті є вивчення особливостей локалізації як перекладацького підходу в англо-українському перекладі. Вирішення поставленої мети зумовило розв'язання таких завдань: 1) розглянути наявну методологію вивчення локалізації; 2) розглянути концепцію локалізації, її специфіку, роль і місце в системі понять теорії перекладу. Відповідно, об'єктом дослідження є локалізація, яка предметно розглядається в дискурсі перекладознавства.

Виклад основного матеріалу.

Загальний зміст поняття «локалізація» в інтердисциплінарному та перекладознавчому аспектах. У новітніх розвідках локалізацію розглядають як один із елементів у системі ГІЛП (GILT): «глобалізація – інтерналізація – локалізація – переклад» («globalization – internationalization – localization – translation») (Кальніченко, 2017: 23). Як стверджує АСОЛ (LISA) – Асоціація стандартизації в галузі локалізації (Localization Industry Standards Association), поняття «локалізація» є значно ширшим за поняття «переклад» (What is Globalization, 2020), адже на додачу до перекладу на мовному рівні процес локалізації може включати адаптацію графічного (зорового) компонента: символів валют, властивого певній культурі формату дат, адрес, телефонних номерів, кольорів, зорових образів, які спричиняють додаткову конотацію тощо, включно з переглядом фізичної структури продукту, якщо говорити про локалізацію продукту або послуги, а не тексту як такого.

Власне, наведені приклади «розширення локалізації» за межі перекладу релевантні, виключно якщо розуміти переклад як суто міжмовну посередницьку діяльність, виводячи при цьому інші види перекладу – міжсеміотичний, переклад із несловесної мови несловесною тощо – за дужки, до того ж «адаптація» є ключовим для розуміння прагматики перекладу поняттям, яке доповнює

відтворення інформації тексту, структуруючи її в межах завданих тезаурусом реципієнта та прагматичною метою певного впливу на цільову аудиторію з боку авторів тексту оригіналу. Відповідно, прагматична мета адаптації на мовному та позамовному рівнях – виявити чутливі відмінності, які б могли спричинити культурний конфлікт серед місцевого населення (як на мовному рівні тексту, що є об'єктом перекладу, так і стосовно пропонованого продукту/сервісу, які, можна стверджувати, піддаються міжсеміотичному перекладу в межах сприйняття інакшою культурою) і в такий спосіб допомагають пристосуватися до локальних культурних і ринкових потреб.

Також варто зауважити, що поняття «локалізація» поза перекладознавчим прочитанням є ширшим за поняття «переклад», адже до структури локалізації продуктів, окрім культурного й лінгвістичного компонентів, пов'язаних, як правило, із супровідними текстами, входять компоненти фізичного виробництва, а також маркетингу та інших напрямів комерційної діяльності, але як перекладознавча категорія локалізація (мовна та позамовна локалізація) входить до структури лінгвокультурної парадигми перекладу.

Локалізація в перекладацькому розумінні є насамперед мовною та позамовною локалізацією супровідних текстів і зовнішнього виду продукту або послуги, а саме, відповідно, перекладом і культурною адаптацією продукту або послуги до особливостей певної країни, регіону чи групи населення. Виходячи з того, що культурна адаптація входить у структуру перекладацьких стратегій (Демецька, 2008), локалізацію можна зарахувати до явищ перекладу.

Місце поняття «локалізація» в номенклатурі перекладознавства. Перше, що привертає увагу в дослідженні локалізації, – це невизначеність статусу цього явища в ієрархії перекладознавчих понять. Так, дослідниця Ю. Онищенко в авторефераті дисертації «Локалізація програмних продуктів в англо-українському перекладі» дає такі визначення цьому явищу: 1) «Локалізація – це особливий новий жанр перекладу, що за темпами та масштабами свого розвитку поступово виростає в окремий жанр, який є недослідженим у вітчизняних перекладознавчих працях» (Онищенко, 2009: 3) (тут і далі курсив наш – О. М.); 2) «комплексна стратегія локалізації програмної продукції українською мовою та виправлення на її основі істотних недоліків у наявних перекладах» (Онищенко, 2009: 3); 3) напрацьовано комплексну стратегію локалізації програмної продукції українською мовою на основі вивченого теоре-

тичного та фактичного матеріалу (Онищенко, 2009: 4); 4) надано визначення *явища* локалізації для сучасної теорії перекладу та здійснено обґрунтування її засад як особливого жанру й предмета перекладознавчого вивчення (Онищенко, 2009: 4); 5) «під локалізацією розуміється особливий *різновид* технічного перекладу» (Онищенко, 2009: 5) тобто науковиця називає локалізацію «явищем», «різновидом», «жанром» і «стратегією» перекладу. Якщо перші два позначення мають загальний характер, то номенклатури «жанр» і «стратегія» мають чіткі визначення й усталену ієрархію елементів, що їх становлять.

Так, сьогодні загальноприйнятою є класифікація стратегій перекладу, яка обіймає одомашнення (доместикацію) – стратегію наближення тексту до культури мови, якою він перекладається, очуження (форенізацію) – стратегію збереження культурного компонента тексту оригіналу в перекладі (Андрієнко, 2011: 151), і нейтралізацію – стратегію усунення культурного компонента оригіналу з тексту перекладу.

У цьому сенсі локалізацію елементів ПЗ можна, на нашу думку, вважати **підвидом доместикації**, якій передувала нейтралізація у вигляді глобалізації.

Жанри перекладу, у т. ч. технічного, можна розуміти двояко: 1) як жанр перекладеного тексту, який збігається із жанром оригіналу (Терехова, 2020; Нелюбин, 2009: 53); 2) як різновид інтерпретаційної діяльності перекладача, що характеризується сукупністю формальних і змістовних особливостей і визначається специфікою виду мистецтва. Як бачимо, у жодному із цих смислів локалізацію не можна назвати жанром перекладу. Утім у межах конкретних жанрів текстів, які належать до відповідних функціональних стилів і піддаються перекладу, можливе вужче розуміння локалізації. Наприклад, «локалізація – особливий різновид технічного перекладу, що здійснюється в дискурсі комп'ютерних технологій, спрямований на комплексне відтворення текстової частини програмної продукції засобами іншої мови» (Онищенко, 2009: 7). Дозволимо собі припущення, що в наведеному вище визначенні авторка мала на увазі сукупність прийомів перекладу, властивих доместикації, які включають у себе мовно-культурну інтерпретацію та адаптацію текстів перекладу відповідно до специфічних потреб та очікувань цільової аудиторії.

Особливості локалізації в перекладознавчому прочитанні поняття. Як зазначає Ю. Онищенко, локалізація як перекладознавчий феномен складається з таких взаємозалежних і часто одно-

часних етапів: 1) інтернаціоналізація – попередня опціональна підготовка вихідних текстів до перекладу шляхом здійснення внутрішньомовного перекладу; 2) власне переклад – відтворення підготовлених текстових елементів засобами іншої мови (із цього визначення стає очевидним, що дослідниця під «перекладом» розуміє виключно міжмовне посередництво, що звужує розуміння перекладу як особливого виду комунікативної діяльності – *О. М.*); 3) гуманізація – адаптація технічних повідомлень і їх перевираження мовою, зрозумілою для широкого загалу користувачів (власне, ідеться про внутрішньомовний переклад з однієї підсистеми мови іншою однотипну тієї самої мови за класифікацією В. Радчука (Радчук, 2004)); 4) тестування локалізованого продукту – перевірка збереження функціональності й коректності відображення програмного продукту (як текстова, так і графічна частини програмного забезпечення, дослідженню якого присвячена цитована робота, – *О. М.*) в умовах нового мовного оформлення (Онищенко, 2006: 7).

З вищенаведеної схеми проведення локалізації випливає, що тільки етап тестування лежить поза межами внутрішньо- або міжмовного перекладу, що підтверджує нашу думку про перекладацький характер локалізації за типом «переклад зі словесної мови словесною» на текстовому рівні. Водночас етап тестування також має стосунок до перекладу, адже, вочевидь, залучає процес редагування локалізованого тексту, у термінах авторки – «мовного оформлення».

Особливості перекладацької локалізації. Розгляд локалізації як частини перекладацької стратегії, що покликана призвести до отримання перекладного тексту високого рівня еквівалентності й адекватності, реалізуючи (не)перекладність певних елементів оригінального тексту через їх адаптацію в межах культури-реципієнта дає підстави стверджувати, що локалізація має й специфічні характеристики, не властиві іншим видам перекладацької діяльності.

Вищезгадана дослідниця зазначає, що «локалізація здійснюється в особливому контексті тотального перекладу, що охоплює сам текст і весь комплекс екстралінгвістичних компонентів, які з ним пов'язані. Відповідно до цього, перекладність тексту, відношення еквівалентності й адекватності визначаються в комплексі з екстралінгвістичним контекстом, у якому здійснюється локалізація, а також з урахуванням прагматичного аспекту, настанови на реципієнта та необхідності випрозорення глибинного смислу оригіналу в перекладі» (Онищенко, 2009: 8). Зазначені

особливості поріднюють локалізацію з художнім перекладом (попри те, що локалізація різними дослідниками зараховується виключно до царини технічного перекладу (Бондаренко, 2017; Онищенко, 2006; Чрділелі, Кожемяченко, 2016; Essenlink, 2003)), адже до царини проблематики локалізації вводяться контекстуальні та культурні зв'язки. Відповідно, можемо стверджувати, що використання стратегії локалізації властиве як інформативному, так і художньому перекладу, що робить поняття «локалізація» рівноправним у ланці інших перекладацьких стратегій.

За умови використання мовної перекладацької локалізації еквівалентність текстів оригіналу та перекладу (підеквівалентністю слідом за Л. Нелюбіним розуміємо смислову єдність прирівнюваних одна з одною одиниць, яка обіймає відносини як між окремими знаками, так і між цілими текстами, причому остання виходить за рамки мовних маніфестацій текстів і залучає також культурну еквівалентність (Нелюбін, 2009: 253–254) та максимальну повноту відтворення комунікативно-функціональної спрямованості оригіналу в перекладі) має враховувати прагматичні й екстралінгвістичні фактори, що «може призводити до необхідності відмовлятися від найбільш повного відтворення змісту оригіналу та вдаватися до адаптацій, які можуть суперечити уявленням про еквівалентність» (Онищенко, 2005: 215). Утім наведене вище твердження, що еквівалентність тексту виходить за суто мовні рамки та включає в себе елементи культури не суперечить твердженню, що локалізований текст може вважатися еквівалентним, якщо виконані три умови еквівалентності (рівноцінності) вихідного й перекладеного текстів: 1) тексти оригіналу та перекладу мають однаковий потенційний вплив на своїх адресатів; 2) текст перекладу є максимально можливою мірою текстуальним аналогом вихідного тексту; 3) текст перекладу не містить відхилень від вихідного тексту, які виходять за рамки трансформацій, припустимих у перекладі (Нелюбін, 2009: 254).

Так само правильним буде твердження, що локалізований переклад можна вважати адекватним, якщо він відповідає таким загальним вимогам до перекладу: 1) правильне, повне й точне відтворення особливостей змісту оригіналу та його мовної форми в їх єдності з урахуванням усіх особливостей структури і стилю оригіналу та мовностістих норм мови перекладу; 2) урахування широкого контексту зі збереженням стилістичної характеристики; 3) повна репрезентація тексту оригіналу в перекладі; 4) викликання в рецепі-

ента перекладу реакції, відповідної комунікативній настанові відправника повідомлення, шляхом застосування «точних еквівалентів і задовільних субститутів» (Нелюбін, 2009: 14). Тобто, якщо в ході локалізації при дотриманні норм мови перекладу шляхом заміни і відповідностей здійснено переклад, який на необхідному та достатньому для відтворення плану змісту рівні передає оригінал, такий локалізований переклад є адекватним попри «відступ від формальної еквівалентності й застосування адаптивних стратегій з метою оптимального відтворення змісту та збереження прагматичного інваріанту оригіналу в перекладі» (Онищенко, 2005: 216).

Перекладність тексту, що локалізується, залежить не тільки від наявності в цільовій мові певних одиниць мовного рівня, а й від таких факторів, як розміри графічних елементів для розміщення тексту перекладу, вимоги щодо стилю й термінології в цільовій мові для текстів цього типу, у т. ч. вимоги замовника, які становлять окреме перекладацьке надзавдання, особливості місцевого законодавства, реалії промисловості, для якої реалізується та чи інша програмна продукція. Останні два фактори, зазначені Ю. Онищенко (Онищенко, 2005: 216), можна доповнити такими «контекстами», як контексти культурно-мистецьких та естетичних запитів автора, замовника, аудиторії локалізованого тексту, наявність цензури (політичної, релігійної тощо), наявність та особливості соціального запиту (Мазур, 2011: 66; Мазур, 2016: 44], що призводять до адаптації вихідного тексту в перекладі.

Висновки. Дослідивши локалізацію як інтердисциплінарне й перекладацьке явище, ми виявили, що процес локалізації залучає внутрішньомовний, міжстильовий, а також міжсеміотичний переклад. Визначення місця поняття «локалізація» в номенклатурі перекладознавства привело нас до розуміння, що статус цього явища в ієрархії перекладознавчих понять невизначений. Доведено, що локалізація не є жанром перекладу та що її використання набагато ширше за тексти науково-технічного спрямування й обіймають не тільки інформативні, а й художні тексти.

Розглянувши особливості локалізації в перекладознавчому прочитанні поняття, ми виявили, що схема етапів локалізації текстів «інтернаціоналізація – переклад – гуманізація – тестування» є релевантною для локалізації текстів (насамперед таких, які належать до науково-технічного функціонального стилю, про свідчить етап «гуманізація»), а також що всі вищезгадані етапи відбивають процес внутрішньомовного, міжмов-

ного перекладу та його редагування, що стверджує перекладацьку сутність локалізації текстів. Якість останньої також може бути оцінена за допомогою критеріїв, визначених у рамках перекладацьких універсальї «перекладність», «екві-

валентність» та «адекватність», з використанням методології теорії контекстів та інших придатних до вивчення перекладу методологій, предметом подальшого дослідження нами локалізації як явища перекладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андриєнко Т. П. Стратегії очуження й одомашнення в перекладі художнього дискурсу з англійської мови на українську. Київ, 2011. 264 с.
2. Бондаренко О. Лексико-семантичні та мовностилистичні особливості перекладу текстової частини сервісу Google +. *Наукові записки Кривнницького університету. Серія «Філологічні науки»*. 2017. Вип. 154. С. 304–307.
3. Демецька В. В. Теорія адаптації в перекладі : автореф. дис. ... докт. філол. наук : 10.02.16 / КНУ ім. Тараса Шевченка. Київ, 2008. 36 с.
4. Кальниченко О. А. Теорія перекладу. Народна українська академія. Харків, 2017. Ч. 1. 64 с.
5. Кругла Н. А., Мазур О. В. Локалізація як інтердисциплінарне явище в межах процесу глобалізації. *Проблеми локалізації програмного забезпечення* : матеріали наук.-практ. конф. : збірник наукових праць. Херсон, 2020. С. 12–17.
6. Мазур О. В. Дослідження творчої особистості перекладача у світлі теорії контекстів. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Серія «Філологічні науки: Мовознавство»*. 2011. № 6. Ч. 2. С. 65–71.
7. Мазур О. Методологія вивчення творчої особистості перекладача: інструментарій теорії контекстів. *Наукові записки Ніжинського держ. ун-ту ім. М. Гоголя. Серія «Філологічні науки»*. Ніжин : НДУ, 2016. Кн. 2. С. 42–48.
8. Міщенко А. Л. Мультилінгвальна текстова комунікація у світлі сучасних лінгвістичних технологій (на матеріалі технічної документації) : дис. ... докт. філол. наук : 10.02.21. Київ, 2015. 503 с.
9. Нелюбин Л. Л. Толковый переводоведческий словарь. Москва : Флинта, 2009. 320 с.
10. Онищенко Ю. К. Локалізація програмних продуктів у англо-українському перекладі : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16. Київ, 2009. 15 с.
11. Онищенко Ю. К. Глобалізація, локалізація та переклад: синоніми, антоніми чи взаємодоповнюючі поняття? *Мовні і концептуальні картини світу* : збірник наукових праць. Київ, 2005. Вип. 16. Кн. 2. С. 6–9.
12. Онищенко Ю. К. Місце перекладу та проблема еквівалентності в теорії локалізації. *Мова і культура* : збірник наукових праць. Київ, 2005. Вип. 8. Том VIII. С. 213–216.
13. Радчук В. Д. Протей чи Янус: про різновиди перекладу. *Всесвіт*. 2004. № 7–8. С. 168–177.
14. Терехова А. Перекладознавство. URL: <https://studfile.net/preview/3269782/page:13/>
15. Чрділелі Т. В., Кожемяченко Н. В. Лінгвістичні особливості локалізації програмного забезпечення. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». 2016. Вип. 62. С. 344–348.
16. Bassnett S., Lefevere A. *Constructing Cultures: Essays on Literary Translation* Cleveland. Toronto, Johannesburg : Multilingual Matters, 1998. 143 p.
17. Chomsky N. *Barriers*. Cambridge, Massachusetts : The Massachusetts Institute of Technology. 1986. 102 p.
18. Lefevere A. *Translation. History. Culture*. London-Paris, 1999. 200 p.
19. Esselink B. Localisation and translation. In *Computers and Translation*. Somers, Harold (ed.), 2003. P. 67–86.
20. Рум А. The moving text: localization, translation and distribution. Amsterdam-Philadelphia : John Benjamins, 2004. 223 p.
21. What is Globalization? Technology, Business and Culture Meet. URL : <https://web.archive.org/web/20080324044737/http://www.lisa.org/What-Is-Globalization.48.0.html>.
22. Globalization and Localization Association. URL: <https://www.gala-global.org/>
23. Localization Industry Standards Association. URL: <https://thetranslationcompany.com/translation-directory/translation-associations/lisa-localization-industry-standards-association/>.

REFERENCES

1. Andrienko T. P. Stratehii ochuzhennia i odomashnennia v perekladi khudozhnoiho dyskursu z angliiskoi movy na ukraïnsku [Foreignization and domestication strategies in English – Ukrainian belles-lettres translation]. Kyiv, 2011. 264 pp. [in Ukrainian].
2. Bondarenko O. Leksyko-semantychni ta movno-stylistychni osoblyvosti perekladu tekstovoi chastyny servisu Google + [Lexical-semantic and linguistic-stylistic features of Google + service text part rendering]. *Naukovi zapysky Kropyvnytskoho universytetu* [Scientific Transactions of Kropyvnytskyi University]. Series «Philological Sciences». Issue 154. pp. 304–307 [in Ukrainian].
3. Demetska V. V. Teoriia adaptatsii v perekladi [Theory of adaptation in translation]. Author's summary. Thesis for Doctor of Sciences Degree. 10.02.16. KNU, Kyiv, 2008. 36 pp. [In Ukrainian].
4. Kalnychenko O. A. Teoriia perekladu [Theory of translation]. *Narodna ukraïnska akademiia* [People's Ukrainian Academy]. Kharkiv, 2017. Part. 1. 64 pp. [In Ukrainian].
5. Kruhla N., Mazur O. Localizatsia yak interdystyplinarne yavysche v ramach procesu hlobalizatsii [Localization as interdisciplinary phenomenon within globalization process]. *Materials of conf. «Problemy lokalizatsii prohramnoho zabezpechennia»* [Problems of software localization]. *Scient. collective papers*. Kherson, 2020. pp. 12–17 [in Ukrainian].

6. Mazur O. V. Doslidzhennia tvorchoi osobystosti perekladacha v svitli teorii kontekstiv [Translator's artistic person study within the scope of context theory]. Scientific bulletin of Lesia Ukrainka Volyn National University, 2011. Series «Philological Sciences. Linguistics» Issue 6. Part 2. pp. 65–71 [In Ukrainian].
7. Mazur O. Metodolohia vyvchennia tvorchoi osobystosti perekladacha: instrumentarii teorii kontekstiv [Translator's artistic person study methodology: context theory tooling]. Scientific bulletin of Mykola Hohol Nizhyn State University. Hizhyn, 2016. Book 2. pp. 42–48 [In Ukrainian].
8. Mishchenko A. L. Mulylinhvalna tekstova komunikatsiia u svitli suchasnykh linhvistychnykh tekhnolohii (na materialakh tekhnichnoi dokumentatsii) [Multi-lingual text communication in the scope of modern linguistic technologies (based on technical documentation)]: Thesis for Doctor of Sciences Degree. 10.02.21. Kyiv, 2015. 503 pp. [In Ukrainian].
9. Neliubin L. L. Tolkovyi perevodchaskii slovar [Explanatory translation dictionary]. M. : Flinta, 2009. 320 pp.
10. Onyshchenko Yu. K. Lokalizatsiia prohramnykh produktiv u anhlo-ukrainskomu perekladadi [Software localization in English-Ukrainian translation]. Author's summary. Thesis for Doctor of Sciences Degree. 10.02.16. K., 2009. 15 pp. [In Ukrainian].
11. Onyshchenko Yu. K. Hlobalizatsiia, lokalizatsiia ta pereklad: synonymy, antonymy chy vzaiemodopovniuiuchi poniattia? [Globalization, localization and translation: synonyms, antonyms or complementary concepts?]. Movni i kontseptualni kartyny svitu [Linguistic and conceptual pictures of the world]. K., 2005. Issue 16. Book 2. pp. 6–9 [In Ukrainian].
12. Onyshchenko Yu. K. Mistse perekladu ta problema ekvivalentnosti v teorii lokalizatsii. [The place of translation and the problem of equivalence in the theory of localization]. Scientific bulletin «Mova i kultura» [Language and culture]. – K., 2005. Issue. 8, Book VIII. pp. 213–216 [In Ukrainian].
13. Radchuk V. D. Protei chy Yanus: pro riznovydy perekladu [Proteus or Janus: about translation varieties]. Vsesvit. 2004. Issue 7–8. pp. 168–177 [In Ukrainian].
14. Chrdileli T. V., Kozhemiachenko N. V. Linhvistychni osoblyvosti lokalizatsii prohramnoho zabezpechennia [Linguistic features of software localization]. Scientific bulletin of «Osrtozka akademii» National University. Series «Philological». Issue. 62. pp. 344–348 [In Ukrainian].
15. Bassnett S., Lefevere A. Constructing Cultures: Essays on Literary Translation. Cleveland, Toronto, Johannesburg : Multilingual Matters, 1998. 143 p.
16. Chomsky H. Barriers. Cambridge, Massachusetts : The Massachusetts Institute of Technology. 1986. 102 p.
17. Lefevere A. Translation. History. Culture. London–Paris : LaCastle, 1999. 200 p.
18. Esselink B. Localisation and translation. In Computers and Translation / Somers, Harold (ed.). 2003. p. 67–86.
19. Pym A. The moving text: localization, translation and distribution. Amsterdam–Philadelphia : John Benjamins, 2004. xviii, 223 pp.
20. What is Globalization? Technology, Business and Culture Meet. URL: <https://web.archive.org/web/20080324044737/http://www.lisa.org/What-Is-Globalization.48.0.html>.
21. Globalization and Localization Association. URL: <https://www.gala-global.org/>.
22. Localization Industry Standards Association. URL: <https://thetranslationcompany.com/translation-directory/translation-associations/lisa-localization-industry-standards-association/>.